

CV

პირადი ინფორმაცია:

სახელი, გვარი: გურამ ყიფიანი

დაბადების თარიღი: 18 მარტი, 1950

საკონტაქტო ინფორმაცია: ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქ. ჩოლოყაშვილის გამზირი 3/5; 0162 თბილისი, საქართველო

მობილური 599 159 530

guram_kipiani@iliauni.edu.ge

განათლება/პროფესიული ტრენინგი:

2001 - კაიროს უნივერსიტეტი, ეგვიპტე. არქეოლოგიის ფაკულტეტი: არქეოლოგია, სამუზეუმო საქმე, არქიტექტურულ ძეგლთა კონსერვაცია (სერტიფიკატი)

1994 - არქეოლოგიური კვლევის ცენტრი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია.

სადოქტორო დისერტაცია არქეოლოგიის სპეციალობით: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი

1983 - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი. საკანდიდატო დისერტაცია არქეოლოგიის სპეციალობით: ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი

1967-1972 - საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, არქიტექტურის ფაკულტეტი, სპეციალობით: არქიტექტორი

სამუშაო გამოცდილება:

2015 - ბათუმის ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლექტორი (მოწვევით)

2014 - დღემდე - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლექტორი (მოწვევით)

1998 - 2009 - მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტი, საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, დირექტორის მოადგილე

2007 - დღემდე - ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სრული პროფესორი
1992 - 1997 - შალვა ამირანაშვილის სახელობის ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი,
საქართველოს კულტურის სამინისტრო, დირექტორის მოადგილე
1973 - 1992 - არქეოლოგიის კვლევის ცენტრი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია
არქიტექტორი, მეცნიერ თანამშრომელი, უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი

სიმპოზიუმები და სემინარები:

2017 28-30 ოქტომბერი - სემიოტიკის მე-8 სამეცნიერო კონფერენცია - „ჩამხუსისა და მუხრანისის ტეტრაკონქები.

2016 - სემიოტიკის მე-7 სამეცნიერო კონფერენცია: „ღვთაებრივი ტრიადები, კოსმოგრამა და არქიტექტურა“.

2015 31 ოქტომბერი - სემიოტიკის მე-6 სამეცნიერო კონფერენცია - „ქალაქის სემიოტიკა და სემიოტიკა ქალაქში“ : „ქალაქი Σοῦριον“-ი (წიგნის პრეზენტაცია).

2014 24-26 ოქტომბერი - საერთაშორისო კონფერენცია „ჰუმანიტარული მეცნიერებები ინფორმაციულ საზოგადოებაში - II“. ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. მოხსენების თემა: „ეცერის ელინისტური ხანის სიმაგრე და სვანეთის მიკრო-ურბანული სისტემები“. ბათუმი.

2014 17-18 ოქტომბერი - სემიოტიკის მე-5 სამეცნიერო კონფერენცია: სამყარო მეტაფორებში და მეტაფორების სამყარო. მოხსენების თემა: „ჰარმონიის მეტაფორა - მცხეთის ჯვრის ტაძარი“. თბილისი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

2014 15 სექტემბერი - მეცნიერებათა აკადემია. ანდრია აფაქიძის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი კონფერენცია. მოხსენების თემა: „არმაზციხის ექვსაბსიდიანი ტაძრის რეკონსტრუქციის პრობლემები“.

2014 საერთაშორისო კონფერენცია „ბიზანტინოლოგია საქართველოში -3“. მოხსენების თემა: „მცხეთის ჯვრის ტაძარი. მოცემულობა და სტრუქტურა. თბილისი-ბათუმი.

2012 - „სვანეთის არქიტექტურული არქაიკა“ - ეთნოლოგიური სამეცნიერო კონფერენცია, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, „არქაული ელემენტები საქართველოს მთის ეთნო კულტურაში“.

2012 - „ქვის თაღოვანი ხიდები“ - ტაო-კლარჯეთისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია II.

2013 - „ქართული ქრისტიანული ხუროთმოძღვრების წინაპირობები და საწყისები“ - ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 3, თბილისი-ბათუმი, საქართველო.

2011 - „შავშეთის საეკლესიო ნაგებობანი (საზგირეთის ეკლესია) - ჩვენი სულიერების ბალავარი, სამეცნიერო კონფერენცია III.

2010 - „ბოლნისის სიონი“ (ფარნევან და აზარუხტის წარწერა) - ჩვენი სულიერების ბალავარი, სამეცნიერო კონფერენცია II.

2009 - „მოწესრიგებული ქაოსი“ ქართულ არქიტექტურაში - სემიოტიკის სამეცნიერო კონფერენცია.

2009 - „ქალაქ სარაკეს ლოკალიზაციისათვის“ - ჯურხა ნადირაძისადმი მიძღვნილი კონფერენცია, თბილისი.

2009 - „მცხეთის არაგვის კარი, ანტიოქია, სტეფანეწმინდა“ - დავით ხახუტაიშვილისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია, ბათუმი.

2009 - „მეფე მირიანის ბაზილიკა“ - ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 2, საერთაშორისო კონფერენცია, ბათუმი.

2009 - East Anatolian and Caucasian Bronze Age Cultures, Sarikamish, Turkey.

2008 - „Cult Architectural Thematics in Human Belongings“ - Varna International Conference, Varna, Bulgaria.

2001-2006 - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამეცნიერო კონფერენცია, „ქართული არქიტექტურის ისტორიისა და თეორიის საკითხები“, თბილისი, საქართველო.

2000-2005 - საერთაშორისო სიმპოზიუმი - ქრისტიანობა, წარსული, აწმყო, მომავალი. თბილისი, საქართველო.

1997-2005 - არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის სამეცნიერო კონფერენციები, თბილისი, საქართველო.

1999-2005 - საერთაშორისო კონფერენცია - ქრისტიანული არქეოლოგია, თბილისი, საქართველო.

2001-2004 - საერთაშორისო კონფერენცია - არქეოლოგია, ეთნოლოგია, ფოლკლორისტიკა. თბილისი, საქართველო, ბაქო, აზერბაიჯანი, ეზმიადინი, სომხეთი, ვლადიკავკაზი, რუსეთი.
1999-2000 - საერთაშორისო სიმპოზიუმი „იბერია და აქემენიდური სამყარო“.

სხვა აქტივობები და წევრობა:

სამეცნიერო საბჭოს წევრობა:

2001-2004 - ძეგლთა დაცვის მთვარი დეპარტამენტის მეთოდოლოგიური საბჭოს წევრი.
1998-2003 - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საატესტაციო საბჭოს წევრი.
1997-2001 - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის სახელმწიფო კომისიის წევრი.
1992 - 2003 - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არქეოლოგიური კომისიის წევრი. კავკასიოლოგთა საერთაშორისო ასოციაციის წევრი.

სამეცნიერო ჟურნალების რედაქტორი:

„საქართველოსა და კავკასიის ისტორიისა და არქეოლოგიის საკითხები“ - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი.
„ქართული არქიტექტურის თეორიისა და ისტორიის საკითხები“ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი.

ჟურნალების რედკოლეგიის წევრი:

„კავკასიის მაცნე“, თბილისი.
სამეცნიერო შრომების კრებული - თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა „ხელოვნებათმცოდნეობა“, თბილისი.
არქეოლოგიური ჟურნალი - საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი, თბილისი „გონიო-აფსაროსი“, ბათუმი.
„კადმოსი“, თბილისი.

გრანტები:

2015 - ძეგლთა დაცვის სააგენტო: „ციხესულორის არქეოლოგიური ექსპედიცია“.

2014 - ძეგლთა დაცვის სააგენტო: სადაზვევრო არქეოლოგიური კვლევა-ძიება სოფ. როდინაულში.

2014 - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაფინანსება: „ციხესულორის არქეოლოგიური ექსპედიცია“.

2013 - ძეგლთა დაცვის სააგენტო: „ციხესულორის არქეოლოგიური ექსპედიცია“.

2012 - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის შიდა გრანტი „ციხესულორის არქეოლოგიური ექსპედიცია“.

2011- შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი „საზღვაგარეთ არსებული ქართული მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობის სამეცნიერო კვლევა (ისტორიული ჭანეთის აღმოსავლეთ ნაწილში დაცული ქართული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები).“

2009 - შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი. იმერხევის არქიტექტურული ძეგლების შესწავლა.

2007 - არმაზციხის ექვსაბსიდიანი ტაძრის კონსერვაციის კონცეფცია და პროექტი, კულტურული მემკვიდრეობის ფონდი.

2006 - უფლისციხის არქეოლოგიურ-არქიტექტურული მუზეუმი, სამეცნიერო კონცეფცია და ექსპოზიცია (პროექტისა და კონცეფციის ავტორი) კულტურული მემკვიდრეობის ფონდი.

სტიპენდიები:

1992 - კარლსრუეს უნივერსიტეტი, მოხსენება „საქართველოს კლდოვანი არქიტექტურა“.

1992 - გერმანიის არქეოლოგიის ინსტიტუტი, ბერლინი, მოხსენებათა ციკლი „ანტიკური ხანის კლდოვანი არქიტექტურის შესწავლის პრობლემები“.

1990 - გერმანიის არქეოლოგიის ინსტიტუტი ათენში, მოხსენება „ელინისტური კაპიტელები საქართველოდან“.

კვლევები:

2000 მსოფლიო ბანკი - უფლისციხის კლდოვანი ძეგლის გადარჩენის სამეცნიერო კონცეფცია (კონცეფციის ავტორი ლალი ასათიანთან ერთად).

2002 მსოფლიო ბანკი გონიოს ნაქალაქარის მეცნიერული დაცვის პროექტი (პროექტის ავტორი).

2006 კულტურული მემკვიდრეობის ფონდი - უფლისციხის არქეოლოგიურ-არქიტექტურული მუზეუმი, სამეცნიერო კონცეფცია და ექსპოზიცია (პროექტისა და კონცეფციის ავტორი).

პუბლიკაციები:

წიგნები:

1. *ქალაქი სურიუმი*, „არტანუჯი“, თბ. 2014.
2. *ისტორიული ჭანეთის აღმოსავლეთ ნაწილში დაცული ქართული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები* (თანაავტორი - შ. მამულაძე, ა. კახიძე, ე. კახიძე, თ. ფუტყარაძე, მ. ფაღავა, ლ. თანდილავა, კ. ქამადაძე, მ. მშვილდაძე). ბათუმი, 2014.
3. *ქალაქ სარაკეს ლოკალიზაციისათვის*, თანაავტორი: გ. ლორთქიფანიძე. „არტანუჯი“, 2009.
4. *ძველი თბილისის ზოროასტრიული ტაძარი*, თბილისი, ICOMOS, საქართველო. 2009.
5. *ძველი საქართველოს სამხედრო ისტორიის საკითხები*, თანაავტორები: მ ფირცხალავა, გ.გამყრელიძე . „არტანუჯი“ თბ. 2005.
6. *ვარძია*, (ქართული და ინგლისურ ენებზე) კავკასიური მემკვიდრეობის სახლი, თბ. 2003.
7. *მესხური საცხოვრისი* (ქართული და ინგლისურ ენებზე), თბ. 2002.
8. *უფლისციხე*, „ლოგოსი“ თბ. 2002.
9. *უფლისციხე, ქვაბულთა ატრიბუცია და ქრონოლოგიის საკითხები*, „არტანუჯი“, 2001.
10. *კოლხეთისა და იბერიის წარმართული ტაძრები და ქართული ქრისტიანული ხუროთმოძღვრების წარმოშობის საკითხები*, „საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია“, თბ. 2000.
11. *ნარეკვაკი II* (მცხეთა, 1999). საქ. მეცნიერებათა აკადემია. თბ. 2000.
12. *ნარეკვაკი I* (მცხეთა, 1998) საქ. მეცნიერებათა აკადემია. თბ. 1999.
13. *ნარეკვაკის ახლადაღმოჩენილი სამაროვანი*, თანაავტორები: ა.აფაქიძე, ვ. ნიკოლაიშვილი. მილსადენის არქეოლოგია. I 1999.
14. *სატაძრო თემატიკა ძველი ქართული ოქრომჭედლობის ნიმუშებში*, თბ. 1998.
15. *The anicient city site of Vani*, Tbilisi. 1995.

16. *კოლხური და ფრიგიული სახლები*, თანაავტორი ნ. ამაშუკელი. ხელოვნების სახ. მუზეუმი. თბ. 1995.
17. *საქართველოს ანტიკური ხანის არქიტექტურული დეტალები*, თბ. 1988.
18. *საქართველოს ანტიკური ხანის არქიტექტურა, კაპიტელები*, „ხელოვნება“, თბ. 1987.

პუბლიკაციები:

19. „ტაო-კლარჯეთი“-ის IV საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „ჩამხუსის ტეტრაკონქი“, თეზისები, თბილისი 2016.
20. სემიოტიკის („ქაოსისა და კოსმოსის სემიოტიკა“) მე-8 საერთაშორისო კონფერენცია - მოხსენება „ღვთაებრივი ტრიადები, კოსმოგრამა და არქიტექტურა“, ბათუმი 2016.
21. არქიტექტურის განმარტებითი ლექსიკონი - განაცხადი (ანონსი), ჟურნალი „ენერგია“ (საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი) 2016, #3 (79).
22. 2014-2015წლების ციხესულორის არქეოლოგიური ექსპედიციის სამეცნიერო ანგარიში (გ. ყიფიანი, მ. მშვილდაძე, ა. დულარიძე), ჟურნალი „კადმოსი“ 2016.
23. კრებული „ბიზანტინოლოგია საქართველოში“ - მოხსენება „მცხეთის ჯვრის ტაძარი, მოცემულობა და სტრუქტურა“ (იბეჭდება), თბილისი 2016.
24. ბუნებრივი სამშენებლო ქვა და არქიტექტურული გამომსახველობა (თანაავტორები: თ. ინდაშვილი, ი. დემეტრაშვილი), სამეცნიერო-ტექნიკური ჟურნალი „ენერგია“, თბ. 2015.
25. 2013 წლის არქეოლოგიური გათხრების შუალედური ანგარიში, სოფ. ზედა ციხესულორი. სამეცნიერო ჟურნალი „კადმოსი“, თბილისი. 2014.
26. „ეცერის ელინისტური ხანის სიმაგრე და სვანეთის მიკრო-ურბანული სისტემები“, საერთაშორისო კონფერენცია „ჰუმანიტარული მეცნიერებები ინფორმაციულ საზოგადოებაში - II“-ის მოხსენებათა პუბლიკაციები, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2014.
27. „ჰარმონიის მეტაფორა - მცხეთის ჯვრის ტაძარი“, სემიოტიკის კვლევითი ცენტრის ჟურნალი „სემიოტიკა“, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბ. 2014.
28. The last Pagan Temple of Armaztsikhe, “ancient West & East”, Vol. 10. 2011.
29. სამუხის ველის ნაქალაქარი. კრებული ”ხორნაბუჯი“, 2011.

30. ბოლნისის სიონი, ფარნავაზ და აზარუხტის წარწერა, კრებული-ჩვენი სულიერების ბალავარი, თბ. 2010.
31. ბოლნისის სიონი, ტაძრის გეგმა და სამი უადრესი წარწერა, ქრისტიანულ არქეოლოგიური ჟურნალი 3, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2010.
32. არდამის ქართლში ლაშქრობა და მოღვაწეობა, კულტურულ-საისტორიო მიეზანი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2010.
33. მცხეთის წარმოშობის საკითხისათვის, ჰუმანიტარულ კვლევებათა ჟურნალი "კადმოსი" 2, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2010.
34. მეფე მირიანის ბაზილიკა, ბიზანტინოლოგია საქართველოში 2, თბ.2009.
35. ნეკრესის დიდი კვადრატი, ჰუმანიტარულ კვლევებათა ჟურნალი „კადმოსი“, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი 1, თბ. 2009.
36. მოწესრიგებული ქაოსი ქართულ არქიტექტურაში, ჟურნალი „სემიოტიკა“ 6. 2009
37. "მოქცევა ქართლისაჲ" და მცხეთის გალუთი გვიანანტიკურ ხანაში, სამეცნიერო კრებული "ისტორიანი", 2009.
38. Personal Adorniments Reperesenting Symbols, Deities and Tempeles, კრებული - Cult Architectural Thematics in Human Belongings, ვარნის საერთაშორისო კონფერენცია. 2008.
39. მოსაზრებანი უდაბნოს ნაქალაქართა ხუროთმოძღვრების შესახებ, „ამირანი“ მოამბე. XVII-XVIII. თბ. 2007.
40. Openwork Bronze Buckles Anicient West and East (from the Caucasus) Problem of Atribution. 2006.
41. არმაზციხის უკანასკნელი წარმართული ტაძარი, ქართული არქიტექტურის თეორიისა და ისტორიის საკითხები, თბ. 2005.
42. ქვის დარბაზები. „ხელოვნებათმცოდნეობა“ 6, თბ. 2005.
43. Achaemenian Heritage in Ancient Georgian Architecture, "Ancient Near Eastern Studies" v. XLI. Loavian, 2004.
44. Капитель с двойной протомой из городища Вани, „Кавказоведение“ №6. М. 2004.
45. A rich Burial from Mtskheta (Caucasian Iberia) Ancientti, „West and East“. V.1.N1. Leiden-Boston. 2004.

46. Начало археологического изучения Купольного Храма, археология Етнология и Фолклористика Кавказа, Эчмиадзин, 2003.
47. მცხეთის სასოფლო-სამეურნეო უბანი (წიწამური), იბერია-კოლხეთი, ანტიკური პერიოდის არქეოლოგიურ გამოკვლევათა კრებული 1, თბ. 2003.
48. სამთავროს დედათა მონასტრის ფერისცვალების სახელობის გუმბათოვანი ტაძრის არქეოლოგიური შეაწავლის დასაწყისი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია. მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტი VI სამეცნიერო სესია, თბ. 2003.
49. ხუროთმოძღვრების ადრეული საფეხურები საქართველოში, „კავკასიის მაცნე“, სპციალური გამოშვება. თბ. 2002.
50. უფლისციხის რვაკუთხა უჯრედებიანი კამარული ნაგებობა, „ნარკვევები“ VII. თბ. 2002.
51. „Каменные Дарбазы“, Кавказоведение 1 Рооссийская академия наук, М. 2002.
52. Археологические исслдования в древней столице – Мцхета. А. апакидзе. Археология IV и Етнология III Кавказа. Тбилиси. 2002.
53. უფლისციხე დიუბუა დე მონპერედან დღემდე, ხელ. სახ. მუზეუმის სამეცნიერო სესია თბ. 2001.
54. მცხეთის აკლდამა ხუროთმოძღვრული მოდელი და თავისებურებანი, წინარეკრისტიანული ხანის ქართული ხელოვნება II. თბ. 2001.
55. ვინ იმარხებოდა უფლისციხეში? თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამეცნიერო შრომების კრებული 2, თბ. 2001.
56. Neune Beobachtungon zur achaimenidischen Bakusst in Kartli, Arrchaologische Mitteilangen aus Iran and Turan, Berlin.13.32. 2000.
57. ბრინჯაოს ჭვირულ ბალთათა ატრიბუციის საკითხები, „კავკასიის მაცნე“ 1 თბ. 2000.
58. ახლოაღმოსავლური ეტლები უფლისციხიდან, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამეცნიერო შრომების კრებული. თბ. 2000.
59. ულისციხის კლდოვანი სამარხის არქეოლოგიური კომპლექსი, „ არქეოლოგიის ჟურნალი“ I. საქ. ხელ. სახელმწიფო მუზეუმი. თბ. 2000.
60. Боевые колесницы древнней Грузии, Российская археология, (коавтор-Г. Лордкипанидзе 1999.

61. La magnetite en or d'un Sanctuaire Trouvee a Khaisi. La Mer Noir. Zone de Contacts. Paris. 1999.
62. მცხეთის „ანტიოქია“, ძირითადი სამშენებლო პერიოდები, მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტის III სამეცნიერო სესია. თბ. 1999.
63. არქეოლოგიური გათხრები არმაზციხეზე, თანაავტორი: ა. აფაქიძე. მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტის III სამეცნიერო სესია. თბ. 1999.
64. არქეოლოგიური კვლევა-ძიება ნარეკვავზე, თანაავტორები: ა.აფაქიძე, ვ. ნიკოლაიშვილი. მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტის III სამეცნიერო სესია. თბ. 1999.
65. უფლისციხის განადგურებული ქვაბულები, თბ. 1999.
66. სატაძრო თემატიკა ძველი ქართული ოქრომჭედლობის ნიმუშებში, თბ. 1998.
67. მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტის 1995-1997 წლების საველე მუშაობის შედეგები, თანაავტორები: ა. აფაქიძე, ირ. ციციშვილი. კავკასიის არქეოლოგიის კრებული I (მოხსენებათა მოკლე შინაარსები). საქ. მეცნიერებათა აკადემია. 1998.
68. არამაზციხის 3 აბანოს არქიტექტურა და სამშენებლო საქმე, მცხეთის არქეოლოგიის ინსტიტუტის II სამეცნიერო სესია. თბ. 1998.
69. ქუმბათი და სარითეფე, „ნარკვევები“ IV, თბ. 1998.
70. კედლის ბურჯთა კორინთული კაპიტელები, „ნარკვევები“ III თბ. 1998.
71. ბერიკლდეები, გალავანი და ტაძარი. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის მოამბე, XLII-B. 1997.
72. სვეტი კავთისხევის ციხია-გორადან, თანაავტორი: ი.გაგოშიძე. „ძეგლის მეგობარი“, 3 თბ. 1997.
73. ურარტული ფარები. „ნარკვევები“, II თბ. 1997.
74. ძველი ვანის ხუროთმოძღვრება, „ძეგლის მეგობარი“, 1 თბ. 1997
75. აღმოჩენა უფლისციხიდან, თანაავტორი ნ. ხუნდაძე. „ძეგლის მეგობარი“, 3 თბ. 1996.
76. ძველი ვანის ხუროთმოძღვრება, „ძეგლის მეგობარი“, 2 თბ. 1996.
77. ანტითეზური გამოსახულებანი, „ნარკვევები 1“, თბ. 1995.
78. Die Kampfvagen des alten Georgien, „caucasica“. V. 3. 1991.

უცხო ენა: ქართული (მშობლიური), გერმანული, რუსული